

a z ní musí být pravda, může-li být vůbec nalezena, vydělena. A tak při každém prosévání zůstane trochu plev mezi zrnem a nepochybně bude i trochu zrna vymeteno pryč spolu s plevami.

A přece v mém lidu mezi moudrými z generace na generaci zaznívá hlas skrze všechnu temnotu, že lidé nyní nejsou tím, čím byli a ani jejich přirozenost nebyla taková od počátku. A ještě jasněji to říkají Moudří z lidu Marach, kteří uchovali v paměti jméno Toho, kterého vy nazýváte Eru, ačkoliv v mém lidu byl již skoro zapomenut. Tak mě to učila Adanel. Říkají, že lidé *nejdou* od přírody krátkověcí, ale stali se takovými záští Pána Temnot, kterého nejmenují.“

„To ti snadno uvěřím,“ řekl Finrod, „že vaše těla v jistém smyslu trpí Melkorovou záští. Žijete přece v Pokažené Ardě stejně jako my a všechny součásti Ardy jím byly zamořeny dříve, než jsme se my nebo vy vydali na cestu a odvěkli odtamtud svá *hröar* s veškerým příslušenstvím. Všechny, vyjma snad Amanu do doby, než tam přišel.¹ Abys věděla, s Quendi je stejné. Jejich síla i postava se zmenšila. Nejen ti, kdo žijí ve Středozemi, ale dokonce i ti, kdo se do ní vrátili, cítí, že změny v jejich tělech se urychlily. A to soudím věští, že zeslábnou a nevytrvají v síle, se kterou byli stvořeni, ač to možná nebude patrné ještě po mnoho dlouhých let.

A tak podobně jako u lidí jsou jejich *hröar* slabší, než by měla být. Proto se jim zde na Západě, kam jeho moc původně zasahovala jen vzácně, daří mnohem lépe, jak říkáš.“

„Ne, ne. Nerozumíš mi. Stále myslíš jen na jedinou věc, můj pane. Ale elfové jsou elfové a lidé jsou lidé, a ačkoliv mají společného nepřítele, který jim oběma škodí, přece mezi námi stále zůstává odvěká propast mezi pány a poddanými, mezi vůdci vznešenými a vytrvalými a mezi následovníky nízkého původu a pomíjejícími.

Ten hlas, který promlouvá k Moudrým, proniká skrz temnotu a pochází zpoza ní. Ne, pane, Moudří mezi lidmi říkají: Nebyli jsme stvořeni pro smrt, ani zrozeni, abychom umírali. Smrt na nás byla seslána. A věz, že strach z ní nás stále pronásleduje, a my před ním prcháme jako jelen před lovcem. Ale co se mě týče, myslím si, že nemůžeme uprchnout uvnitř hranic tohoto světa, ne, dokonce ani kdybychom mohli dojít až ke Světlu za Mořem, do Amanu, o kterém tak často vyprávíte. S touto nadějí jsme povstali a putovali po mnoho generací, ale naše naděje byla lichá. To říkají Moudří, ale přesto se tím naše putování nezastaví, neboť, jak jsem řekla, lidé o ně málo dbají. A hle: prchli jsme před Stínem na nejzazší břehy Středozemě, abychom nakonec zjistili, že je Stín přímo před námi.“

Finrod se odmlčel, ale po chvíli řekl: „Tvá slova jsou podivná a děsí mě. A mluvíš s hořkostí jako člověk, jehož hrdost byla uražena a snaží se proto zranit toho, s kým mluví. Jestliže toto říkají všichni Moudří mezi lidmi, pak opravdu věřím, že jste utrpěli velikou ránu. Ale můj lidu vám ji nezpůsobil, Andreth, ani žádný jiný Quendi. Jestliže jsme takoví, jací

GLOSÁŘ

Spolu s *Athrabeth* byl nalezen *Glosář* (jak jej můj otec nazval), krátký seznam jmen a termínů, spolu s definicemi a etymologickými poznámkami. Týká se jen samotné *Athrabeth*, a proto není příliš rozsáhlý, což plyne z charakteru práce; přesto je zde několik termínů opomenuto (jako třeba *Athrabeth*, *Andreth* nebo jména Bëorova lidu). Zdá se zvláštní, že ho můj otec připojil, protože většinu definic a vysvětlivek nepotřebuje ten, kdo četl *Silmarillion* a kdo se seznámil se základní koncepcí, která je uvedena v *Komentáři*, a napovídá to, že *Athrabeth* zamýšlel jako nezávislé pojednání, ačkoliv na jednom novinovém obalu *Athrabeth* poznamenal, že to má být poslední položka *Dodateků* (tj. *dodateků k Silmarillionu*).

Většina informací je dostupná jinde, a tak jsem hesla protřídil, některá zkrátil a jen nepatrně upravil z důvodu srozumitelnosti.

Adaneth

sindarin, „žena, smrtelná žena“.

Arda

„království“, tj. Manwého království. Sluneční soustava nebo Země je jeho dramatickým středem jako scéna, na které probíhá válka „Dětí Eruových“ s Melkorem.

Edennil (quenya Atandil)

„zasvěcený *Atani*, lidem“, Finrodovo jméno.

Eldar (kráceno)

Ale jenom část Eldar se skutečně dostala do Amanu. Velká část Třetího voje (*Lindar* „Pěvci“, také zvaní *Teleri* „Zadní“) zůstali na západě Středozemě. Říká se jim *Sindar*, Šedí elfové. (...) Ti elfové, kteří pobývali v Amanu nebo ho alespoň někdy spatřili, byli nazýváni Vznešení elfové (*Tareldar*).²⁴

fëa

„duch“, přesněji „duch“, který patří k nějakému *hröa* a obývá ho jako Vtělená bytost. Odpovídá víceméně „duši“ a „rozumu“, pokud se nerozlišuje mezi mentalitou a mentálními procesy Vtělených, podmíněnými a omezenými fyzickými orgány *hröa*. Tak se na začátku stala (nehledě na zkušenost) prvotním impulsem k myšlení: tázat se a vnímat, ne však ve smyslu získávat informace. Byl to vědomý a sebe-vědomý proces, což u Vtělených zahrnuje i *hröa*. Elfové říkali, že *fëa* zadržuje dojmy nebo vzpomínky *hröa* a všechny společné prožitky duše a těla. (Quenyské *fëa*, dvouslabičné, pochází ze staršího **phaya*. Sindarinský *faer*